

Kontaktuppgifter:

E-post: malin.skog@pelagic.se

Telefon: 0731-508708

Datum:

2025-05-28

Mottagare:

EnBW Sverige AB

Ärendenr.:

B159

Yttrande i samråd om vindkraftparken Mimer

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Bottenhavet, Bottenviken, Östersjön, Kattegatt, Skagerrak, Nordsjön och Atlanten. Vi har medlemmar med fartyg från 5 till över 60 meter som fiskar med pelagisk trål, not, krok och garn. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta samråd.

SPF:s synpunkter och bedömning av aktuellt område

SPF anser att området för den planerade vindkraftparken ska justeras något i norr och söder för att minimera direkt negativ påverkan på yrkesfisket. SPF anser vidare att eventuell negativ påverkan på den närliggande reproduktionsområdet Eystrasaltbanken nogga bör utredas i kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Vi reagerar på vissa ovetenskapliga skrivningar och referenser i framställningen av både yrkesfiske och den generella beskrivningen av bottenfauna och fisksamhälle och ser fram emot mer välgrundade skrivningar i MKB med tydliga vetenskapliga referenser.

Påverkan på yrkesfisket

Pelagiskt fiske med trål och not är en utrymmeskrävande verksamhet som inte kan samexistera med marina vindkraftverk. En vindkraftpark är därför för våra medlemmar att se som ett helt stängt område där fiske över huvud taget inte kan bedrivas. Inom delar av det planerade vindkraftområdet bedrivs ett viktigt pelagiskt fiske av svenska och finska fiskefartyg. De svenska fartygen är SPF:s medlemmar. I detta område är sillen storvuxen och lämpar sig därför väl för konsumtion.

Nuvarande utformning av parkområdet bryter tråldrag för det yrkesfiske som bedrivs norr och söder om den föreslagna parken. Punkterna i varje tråldrag, från start till slut, hör samman. Bryter man tråldraget rent geografiskt kommer inte endast den del av tråldraget som faller inom det planerade vindkraftområdet försvinna, utan hela tråldraget, och därmed hela värdet för detta. Tråldraget har alltså endast ett värde när det är obrutet. Genom mindre korrigeringar av det planerade parkområdet som tar hänsyn till de fiskemönster man kan se i underlaget skulle den direkta påverkan på yrkesfisket genom brutna tråldrag dock kunna minimeras. SPF önskar se en sådan justering.

SPF anser vidare att det är positivt att bolaget har använt en referensperiod för yrkesfisket på drygt tio år. Då miljön, fiskbestånden, kvoterna och regelverket förändras och varierar över tid är det viktigt att se till en väl tilltagen referensperiod för yrkesfisket för att få en rättvisande bild av detta.

I kommande MKB bör det finnas en tydlig beskrivning av både det svenska och det finska fisket. Det senare står för drygt 80% av fångsterna i aktuellt havsområde, och samråd bör därför också ske med finska fiskeorganisationer i ett tidigt skede.

Risk för negativ påverkan på fisk av fysiska påverkansfaktorer

Det råder stor kunskapsbrist när det gäller påverkan på såväl miljön i stort som på olika fiskarter av vindkraftparker. Våra medlemmar uttrycker en oro över hur befintliga vindkraftparker kan ha påverkat fiskens beteende och reproduktion. Ändrade strömmar och omblandning, kroniska lågfrekventa undervattensljud och vibrationer samt elektromagnetiska fält runt nedspolade kablar kan alla påverka fisken, bland annat när den vandrar. Olika fiskarter kan reagera olika och varje arts unika biologi behöver tas hänsyn till. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas. SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer och hur de kan påverka den marina faunan på alla nivåer såväl lokalt som mer regionalt utreds noggrant i kommande MKB.

I södra Östersjön har våra medlemmar över tid som vindkraftparkerna blivit fler i framförallt tyska och danska vatten och på vad som anses vara tidigare lekplatser för sillen, noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats och reproduktionen misslyckats. Sillen verkar nu vandra andra vägar och uppehåller sig nu på djupare vatten än tidigare. Detta skulle t.ex. kunna vara kopplat till förändrade strömmönster, vattenomblandning eller undervattensljud kopplat till vindkraftverken. Kunskap saknas fortfarande om faktiska orsakssamband.

Risk för negativ påverkan på strömmingens lek

Bolaget hänvisar i beskrivningen av strömmingens lekområden till en modellering gjord av Helcom som visar på områden som potentiella lekområden eller områden med hög sannolikhet för lek. Det är ytterst viktigt att vara medveten om att Helcoms klassificering av områden är en modell som endast baseras på förekomsten av vissa lämpliga habitat, inte på faktisk förekomst av lekande sill/strömming. Helcom skriver själva i underlaget att data för lekhabitat för Östersjösill/strömming ska ses som en grov uppskattning¹.

SPF har genom våra medlemmars mångåriga erfarenhet från fiske i Bottenviken och runt Eysstrasaltbanken en helt annan bild av strömmingens lek – nämligen att banken är en mycket viktig lekplats för sommar/höstlekande strömming. Eysstrasaltbanken är den största utsjöbanken i Bottenhavet, och den utgör därför en mycket viktig lekplats för den komponent av strömmingsbeståndet i Bottenviken som är sommar/höstlekande. Våra medlemmar befarar att anläggningen av en större vindkraftpark nära Eysstrasaltbanken kan medföra allvarliga störningar av strömmingens lek som kan få varaktiga negativa konsekvenser för strömmingsbeståndet i ett större omgivande område.

I kommande MKB är det alltså viktigt att bolaget inte enkom hänvisar till Helcoms modeller, som kan ge en felaktig bild av strömmingens lekområden. Bolaget bör företa egna undersökningar för att fastslå i vilken utsträckning och när på året strömmingen leker vid Eysstrasaltbanken, samt noga utreda hur den planerade parken kan påverka denna möjliga lekplats under anläggning, drift och avveckling.

Om ni har några frågor kopplat till vårt yttrande eller gällande det pelagiska fisket i övrigt, kontakta oss gärna!

Vänliga hälsningar,
Malin Skog
Swedish Pelagic Federation PO

¹ Helcom 2021, Essential fish habitats in the Baltic Sea. Identification of potential spawning, recruitment and nursery areas. chrome- <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2021/09/Essential-fish-habitats-in-the-Baltic-Sea.pdf>